

Derde stakeholderoverleg RES Foodvalley

Verslag 26 november 2019

Vooraf

Dit document is een verslag van het derde Stakeholderoverleg RES Foodvalley dat plaatsvond op donderdag 26 november 2019. Meer informatie over de werkwijze van dit overleg vindt u in [bijlage I](#).

Tijdens het overleg kwamen aan de orde:

1. Inhoudsopgave concept-RES. Een voorstel voor de globale inhoudsopgave voor de concept-RES
2. Tussenrapport. Een toelichting op het document waarin de feitelijke uitgangssituatie wordt beschreven. Dit rapport wordt in december 2019 afgerond.
3. Bouwstenen, menukaart en denkrichtingen. Deelnemers aan het stakeholderoverleg verkennen mogelijke oplossingsrichtingen aan de hand van drie inhoudelijke denkrichtingen.

1. Inhoudsopgave concept-RES

Ralph Kohlmann (projectleider RES) gaf een toelichting op de eerste opzet van de inhoudsopgave voor het concept-bod (zie bijlage II). Door de stakeholders zijn daar de volgende opmerkingen en toevoegingen bij gemaakt:

- Voeg in het eerste deelvisie toe: wat onderscheidt deze regio en waar staat Foodvalley in 2030 en 2050?
- Betrek ook de politieke en maatschappelijke context in het hoofdstuk over uitgangssituatie
- Werk niet alleen toe naar zoekgebieden op de kaart, maar ook naar de invulling daarvan (afwegingskader/ladder, randvoorwaarden)
- Breng in beeld welke randvoorwaarden door het rijk, provincies of andere partijen weggenomen zouden moeten worden voor verhoging van het bod
- Werk het voornemen van minimaal 50% lokaal eigendom met zeggenschap verder uit en breng in beeld wat dit betekent voor de financieringsmogelijkheden
- Maak ook afspraken over energiebesparing, circulariteit van energieinfrastructuur
- Onderzoek de impact op netcapaciteit en mogelijkheden van opslag

2. Tussenrapport

Coen Bernoster gaf een toelichting op de achtergrond en het doel van het tussenrapport “de basis op orde”. Coen toonde enkele kaarten en cijfermatige informatie. Daaruit blijkt dat bestaande (harde en zachte) beleidsrestricties de mogelijkheden voor wind in grote delen van de regio inperken. Voor zon is meer ruimte. Ook is in beeld gebracht wat mogelijkheden zijn voor zonnepanelen op “minder gevoelige” locaties zoals grote daken, langs infrastructuur of op oude stortplaatsen. Het tussenrapport wordt als concept in december aan het stakeholder-overleg toegezonden, ter voorbereiding en bespreking in het overleg van 9 januari 2020.

3. Bouwstenen, menukaart en denkrichtingen

Op basis van de eerdere stakeholderoverleggen en ateliers is een menukaart ontwikkeld met verschillende bouwstenen voor de RES: oplossingsrichtingen voor duurzame opwek, gekoppeld aan de landschapstypen die in Regio Foodvalley voorkomen. Deze menukaart is uitgewerkt in drie denkrichtingen. In de denkrichtingen verkennen we op welke manieren grootschalige opwek (windturbines en zonnevelden) in het gebied zou kunnen passen. Hoe komt de regio er dan uit te zien? Wat levert dit op aan energie? De landschappelijke kwaliteit en andere grote gebiedsopgaven zijn hiervoor de basis.

De volgende denkrichtingen zijn besproken:

1. *Vitaal landschap: opwek van duurzame energie wordt gebruikt om het landschap te herstellen of mooier te maken*

Opmerkingen stakeholderoverleg:

- Grootschalige opwek past niet in kleinschalig landschap; wat wel kan:
 - o “zonneveldjes” (n.b. indien haalbare businesscase)
 - o Coulisselandschap versterken
- Bundel langs infra en spaar kwetsbare gebieden
- Kijk wat mogelijk is in het bos (bestaand of nieuw bos)
- Zonnepanelen i.c.m. vernatting veenweidegebied (n.b. weidevogels)

2. *Alles langs de infra: wind en zonneprojecten worden geplaatst langs snelwegen en geconcentreerd op enkele plekken zoals bedrijventerreinen of grote stations*

Opmerkingen stakeholderoverleg:

- Het scenario alles langs de infra is esthetisch minder gevoelig
- Verken ook mogelijkheden langs de A30, Vallei-lijn, provinciale wegen
- Aansluiten bij andere energie-infrastructuur/-netten: Tennet, ProRail, koppeling met laadinfrastructuur, combineren wind en zon
- Houd rekening met innovatie --> windmolens worden steeds groter

3. *Vitaal agrarisch: opwek van duurzame energie wordt ingezet voor versterking en transitie van de agrarische bedrijven*

Opmerkingen stakeholderoverleg:

- Focus op wind i.p.v. zon op landbouwgrond (ruimte)
- Maar alleen collectief, opbrengsten zowel voor agrariërs als voor inwoners
- Landbouwkundige structuur “past alles?” (extensivering v.s. intensivering)
- Valkuil van deze denkrichting: te solitair, per perceel/boer
- De opgave: maak/organiseer collectiviteit

Volgende stakeholderbijeenkomst op 9 januari

In het volgende Stakeholdersoverleg op 9 januari zijn de denkrichtingen verder geconcretiseerd, met inzicht in de consequenties en mogelijkheden voor energie-opwek. Op basis daarvan wordt een eerste gesprek gevoerd over de elementen die vanuit de denkrichtingen bij elkaar moeten worden gebracht in de concept-RES, en tot welke globale zoekgebieden dit kan leiden.

Voor informatie mailt of belt u met: Nicky Struijker Boudier, communicatie RES Foodvalley, nicky@buroboudier.nl of 06-15062601.

Achtergrond

Onderhandelen vanuit belangen

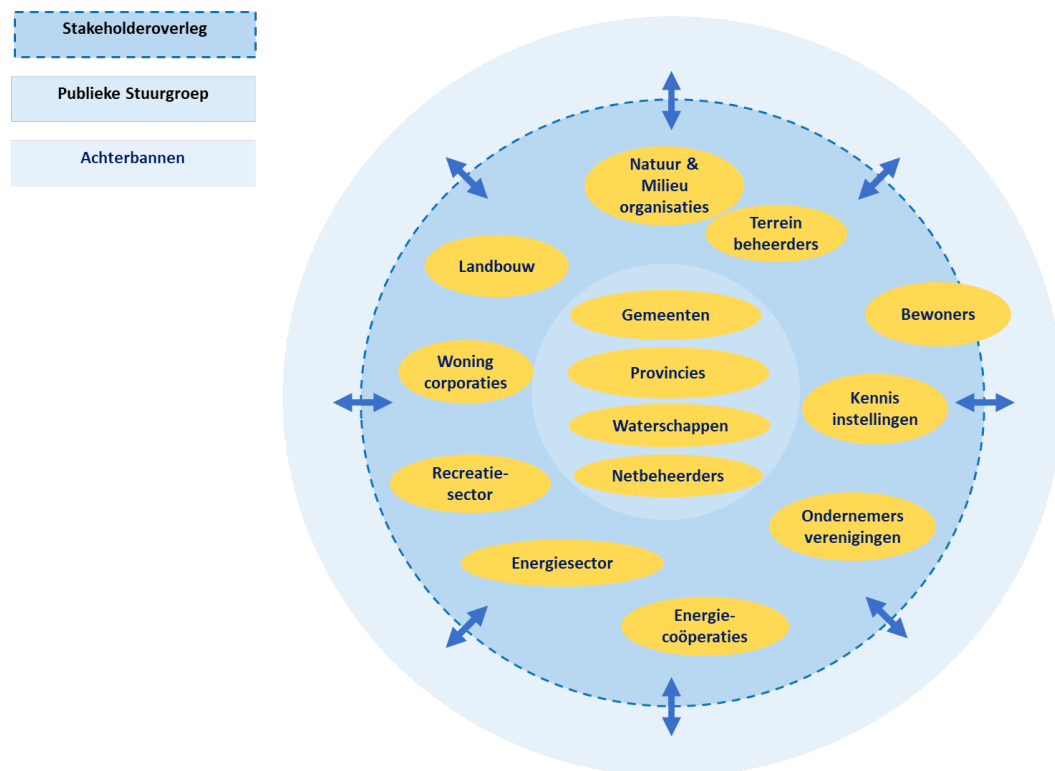
Regio Foodvalley is begonnen met het opstellen van de RES. De energieopgave en de RES raakt in Regio Foodvalley een veelheid aan (uiteenlopende) belangen. De totstandkoming van de RES is dan ook te beschouwen als een meervoudige onderhandelings situatie. Daarom gebruikt Regio Foodvalley de Mutual Gains Approach (MGA). De kern van MGA is dat zoveel mogelijk belanghebbenden worden betrokken bij deze onderhandelingen en dat aan hun belangen tegemoet wordt gekomen bij het vormgeven van oplossingen.

In plaats van de energie te steken in het bij elkaar brengen van niet te verzoenen standpunten, gaat MGA uit van het creëren van begrip voor elkaars belangen. De regio zoekt gedurende het proces naar meekoppelende belangen en aanvullende stakeholders om daarmee het aantal oplossingen groter te maken. Hoe meer oplossingen, hoe groter de kans van slagen: “De taart wordt pas verdeeld als hij groot genoeg is”.

Met elkaar gaan belanghebbenden bij de Regionale Energietransitie in Regio Foodvalley op zoek naar een gezamenlijk gedragen pakket van oplossingsrichtingen.

Stakeholderoverleg

De stakeholders zijn divers en de belangen variëren. Welke rol iedere partij in het proces zal innemen is samen met zoveel mogelijk belanghebbende stakeholders op 17 mei 2019 verkend in een Brede Startconferentie. Hier zijn keuzes gemaakt over het stakeholderproces en de verschillende belanghebbenden die een rol moeten krijgen in het RES-proces¹. Om het onderhandelings- en overlegproces effectief en efficiënt in te richten is een Stakeholderoverleg gevormd met deelnemers die ieder een specifiek belang in de regio vertegenwoordigen.

¹ Zie ook hoofdstuk 4 uit de Startnotie over het stakeholders-proces: <https://www.regiofoodvalley.nl/projecten/energietransitie/>

Rol gemeenten, provincies, waterschappen, netbeheer

Dagelijks bestuurders van de gemeenten, provincies, waterschappen en netbeheerders maken onderdeel uit van het Stakeholderoverleg. Zij vormen daarnaast een Publieke Stuurgroep. Hierin stemmen zij de formele (publieke) besluitvorming af.

De gemeenteraden, provinciale staten en het algemeen bestuur van het waterschap hebben een essentiële positie in het proces. Zij nemen uiteindelijk het besluit over het Startdocument, de concept-RES en de definitieve RES. In de tussentijd is het voor het onderhandelingsproces van belang dat er voldoende ruimte en vertrouwen is voor de afstemming en onderhandeling met de stakeholders. De regio informeert daarom de gemeenteraden, provinciale staten en het algemeen bestuur van het waterschap regelmatig over de voortgang van het proces.

Inhoudsopgave concept-RES

NB: nog niet aangepast n.a.v. opmerkingen stakeholderoverleg

Voorstel inhoudsopgave concept-RES

- 1. Inleiding**
Aanleiding, context, startdocument RES Foodvalley, beschrijving proces
- 2. De energie-opgave**
- 3. Uitgangssituatie**
Beschikbare technieken, huidige situatie en initiatieven in de pijplijn, bestaand beleid, het landschap, gekoppelde gebiedsopgaven, kaders en criteria voor concept-bod
- 4. Bouwstenen en scenario's voor inpassing duurzame elektriciteitsopwek**
- 5. Concept-bod duurzame opwek**
Zoekgebieden (bod), randvoorwaarden voor realisatie bod, afwegingskader ("ladder?"), gevolgen netcapaciteit
- 6. Warmte**
Vraag, aanbod en regionale keuzes
- 7. Overige afspraken**
Sturing zon op dak, kleinschalige initiatieven, innovatie en alternatieve technieken
- 8. Doorkijk naar 2050**
- 9. Vervolgproces**